

BOJ

o nejvyšší symbol

Útvar speciálních operací Vojenské policie nacvičoval reakce na útok proti chráněné osobě během přepravy ve vozidlech a v pěších formacích

Text a foto: Vladimír MAREK

Když se řekne Útvar speciálních operací Vojenské policie, většina lidí si nejspíš vybaví „sogáče“ bojující v současné době s tím nejtvrdším protivníkem v jihoafghánské provincii Helmand. Součástí tohoto útvaru je však kromě odborníků na speciální zásahové operace i oddělení speciálních ochranných operací. A právě to organizovalo v polovině května na bechyňském letišti výcvik.

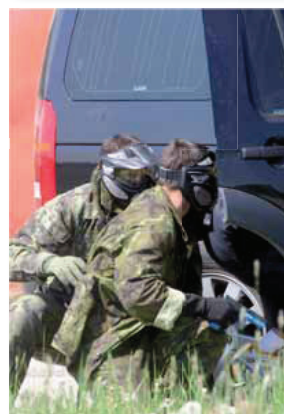
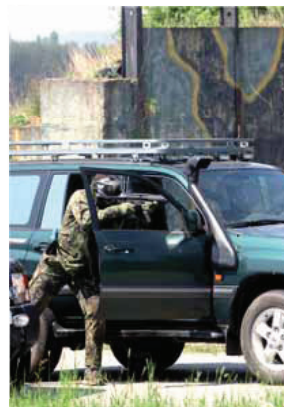
Po pojižděcí dráze přijíždí kolona vozidel. Vousatý muž v jednom z nich imituje afghánského ministra kultury. Automobil jedoucí v čele náhle zastavuje výstřel z „erpégéčka“. Vozidlo se stává nepojízdným. Řidič je mrtev, chráněná osoba upadá do bezvědomí, ale dýchá. Kolem nás se rozpoutává sice krátká, ale o to intenzivnější přestřelka. Jak útočníci, tak obránci vedou palbu ze samopalů Heckler & Koch a pistolí Glock 17 náboji FX, jejichž „kulky“ prostřednictvím barevně náplně přesně označují místo zásahu. Tři lidé z ochranky jsou „zabití“ zásahy přímo na tělo. Další voják je

zraněn do ruky. Ten sice může pokračovat v boji, smí ale používat pouze nezraněnou ruku. V zápalu bitvy se však na chvíli zapomene a přebíjí zásobník u samopalu oběma. Ztráty na straně útočníků jsou mnohem větší. Ochrance se daří jejich útok odrazit. VVIP překládají do pojižděného automobilu a pod krytím dymové clony se z místa přepadu stahují.

SCÉNÁŘE PÍŠE ŽIVOT

Veškerý scénář přepadu kolony vezoucí ochraňovanou osobu připravil tým zodpovědný za výcvik taktiky ochrany

VVIP (Very Very Important Person) v čele s náčelníkem oddělení speciálních ochranných operací. S ohledem na utajení jeho identity mu říkáme nadporučík Jaroslav Lípá. „Nemusíme si nic vymýšlet. Procvičujeme výhradně scénáře případů, které se skutečně staly. Existuje řada možností, jak získat tyto informace z otevřených zdrojů. V této oblasti spolupracujeme i s Vojenským zpravodajstvím, příslušníci našeho útvaru udržují navíc osobní kontakty s řadou odborníků působících v rizikových oblastech. Není výjimkou, že útvar pozve na přednášku lidi, kteří podobný útok přežili a jsou schopni celý scénář detailně popsat a analyzovat. K něčemu podobnému došlo před časem v Iráku i v Afghánistánu,“ vysvětluje velitel, který zhruba před hodinou během přípravy operace seznámil její účastníky s nejdůležitějšími informacemi. První vozidlo v koloně má balistickou ochranu, zásah na tělo a hlavu znamená smrt. Zásah končetin vyřazuje z boje pouze postřelenou část. O tom, že vozidlo bude zasaženo „erpégéčkem“, že zahyne

řidič a že VVIP upadne do bezvědomí, se dozvěděli pouze ti dva. Bylo zajímavé sledovat, jak se ostatní vypořádávají se vzniklou situací. Nic totiž nebylo pevně naplánováno, záleželo jen na útočnících a obráncích, jak se vše bude vyvíjet.

„Účastníci výcviku se nesmějí nechat strhnout bojem, jde nám výhradně o ochranu přepravovaného. Osoba kategorie VVIP pro nás představuje něco jako nejvyšší symbol, naši vlajku. Jednou z možností řešení situace je, že rozrazíme zátaras a budeme pokračovat v cestě. V tomto konkrétním případě je pro nás nejvýhodnější ujet pryč z místa přepadu. I kdybychom popojeli jen padesát šedesát metrů, útočníka to vyvede z míry, může mu to rozbit předem připravený plán,“ upozorňoval před akcí nadporučík Lípá.

Proto ochranka nacvičuje i rozrážení překážky vozidlem. V této oblasti se jí podařilo navázat spolupráci s mladoboleslavskou Škodovkou. Stejně prospěšný je společný výcvik s policejní školou v Jihlavě. Útvaru speciálních operací setři prostředky, tyto typy zaměstnání totiž patří k těm finančně nejnáročnějším.

Rozsáhlejší výcviky organizuje oddělení s ohledem na relativně malé početní stavy a velkou míru vytiženosti v operacích ve spolupráci s dalšími příslušníky útvaru. Tedy těmi, kteří se věnují zásahovým akcím. Mezi nimi přitom vládne obrovská solidarita. A ta může mít někdy za důsledek, že v určitých fázích operace se mohou více věnovat záchraně svého zraněného kamaráda než ochraňovanému člověku. Pokud se ale jedná o osobu nejvyšší důležitosti, její bezpečnost musí mít jednoznačně přednost před vším ostatním.

Po skončení přepadu se koná „debrief“, jehož smyslem je důkladně rozebrat celé zaměstnání a poučit se z chyb. Útvar v tomto případě uplatňuje metodiku, kterou si vytvořil po konzultacích s odborníky z izraelských speciálních sil. V první fázi řekne každý z ochránců i útočníků, jak celou situaci viděl ze svého pohledu. V druhé fázi následuje představení scénáře vedoucím instruktorem. Řekne, co bylo záměrem a co se skutečně stalo. Jako třetí v pořadí je vyhodnocení. Vše uzavírá rozhodnutí, jak by celá operace měla proběhnout za ideálních podmínek.

Veškerý výcvik se natáčí na kameru. Večer si „sogáči“ nahrávky prohlédnou.

Je to velice poučné. V zápalu boje si člověk většinou neuvědomuje, jakých chyb se dopustil.

PŘÍLIŠ MALÝ RYBNÍK

Nadporučík Lípá se netají tím, že sehnat skutečně kvalitní lidi pro jeho oddělení není právě jednoduché. Jedním z důvodů může být i to, že jednotka podléhá zvláštnímu režimu utajení, a proto se o ní velmi málo ví. Navíc Česká republika představuje obrazně řečeno malý rybník s omezeným počtem lidí odpovídajících předpokladů a kvalit. Z něho přitom musí čerpat nejen Útvar speciálních operací, 601. skupina speciálních sil, ale i Útvar rychlého nasazení PČR a některé další elitní jednotky. Tzv. ideální profil příslušníka, tedy spolehlivého, samostatného, ale i schopného pracovat v týmu, ochotného nést riziko a zodpovědnost, být často a dlouhodobě odloučený od rodiny, se znalostí angličtiny, ochotného na sobě neustále pracovat, hledá daleko širší spektrum renomovaných zaměstnavatelů.

Základní podmínkou SOGU je, aby uchazeč měl za sebou pět let služby. Je přitom úplně jedno zda v armádě či policii. Lidé přicházející od Policie České republiky jsou mnohdy vhodnější, jsou totiž více zvyklí jednat samostatně, a ne pouze na rozkaz. Samozřejmostí je nadprůměrná fyzická kondice, psychická odolnost a zdravotní způsobilost. Uchazeč by měl mít úplné středoškolské vzdělání a předpoklady pro získání bezpečnostní prověrky pro stupeň „TAJNĚ“. Znalost anglického jazyka není podmínkou, ale je určitě výhodou.

Každý z uchazečů musí projít týdenním přijímacím řízením. Jeho smyslem je dostat zájemce pod výrazný fyzický a především psychický tlak. Umyslné je vystaven například spánkovému deficitu. Jde o to, aby každý ukázal, jak se bude chovat v mezních situacích. Pokud má někdo natrénováno a je fyzicky zdatný, je potřeba ho vyvést z míry jinak zaměřenou zátěžovou zkouškou. Když by se někomu podařilo nějakým způsobem vstupní testy oklamat a ve skutečnosti by neměl na to, aby mohl sloužit v Útvaru speciálních operací, stejně tam příliš dlouho nevydrží. Okolnosti výkonu služby a pravidelných výcvikových aktivit ho většinou přinutí, aby sám odešel. »

Úkolem oddělení je ochrana některých resortních VVIP, tedy osob té nejvyšší důležitosti. A to jak na území České republiky, tak i v zahraničí. V minulosti se útvar podílel na zajištění ochrany premiérů a členů vlády při jejich cestách do rizikových oblastí, jako je Kosovo, Irák či Afghánistán. V roce 2003 zajišťoval bezpečnost naší velvyslankyně v Kuvajtu Jany Hybáškové a mise MZV ČR v čele s Janinou Hřebíčkovou v Bagdádu. Pokud to vyžadovala situace a existovalo výrazné ohrožení, zapojil se do ochrany významných resortních zahraničních návštěv na území České republiky.

VLÁDA ZÁSLUH

Příslušníci oddělení musejí získat své znalosti a dovednosti v základním a pokročilém kurzu ochrany VVIP. A to především v takových odbornostech, jako je taktika, řídicí příprava, střelecká příprava a boj beze zbraně. Mezi tzv. podpůrné odbornosti patří spojovací a zdravotnická příprava, komunikační prostředky, znalost zbraní, počítačová gramotnost a speciální technické prostředky. Jejich prostřednictvím se například zajišťuje hotelová místnost chráněné osoby.

Poněkud paradoxně komplikuje personální naplnění oddělení nemalé mezinárodní renomé jednotky. Lidé vyjíždějící do zahraničí jako doprovod VVIP získávají kontakty a mnohdy i konkrétní nabídky práce pro renomované mezinárodní organizace, které jsou mnohem lépe honorovány. To se samozřejmě projevuje určitým odlivem kvalitních odborníků. Na druhou stranu si příslušníci oddělení mohou, pokud mají nějakou zajímavou nabídku, zažádat o neplacenou dovolenou, a to i v délce trvání například jednoho roku. Velení Vojenské policie se jim snaží vycházet vstříc. „Když lidé pracují nějaký čas v naší branži v zahraničí a vrátí se zpět k útvaru, je to pro nás výhodné hned z několika důvodů,“ argumentuje nadporučík Lípá. „Jednak rostou jejich odborné kvality, je to pro ně určitá forma odborné stáže. Zlepší se také jejich jazykové vybavení. Navíc získáme zajímavé informace o fungování obdobných složek v zahraničí, o systému jejich přípravy a výcviku, ale i o bezpečnostních specifikách regionu, ve kterém působí. To má pro nás také nemalou cenu.“

Každý, kdo nastupuje k Útvaru speciálních operací, by si měl uvědomit, že nejde jenom o to, co mu tato práce nabízí. Především by měl být schopen se v některé ze specializací vypracovat na špičkovou úroveň a předávat své znalosti ostatním. Čeká ho totiž práce v jednotce, která nemá tabulkově žádné instruktory. Prostě výuku každé odbornosti vede ten, kdo ji zvládá nejlépe. V útvaru totiž panuje tzv. vláda zásluh. Jedná se o jakýsi neformální statut, o přirozenou autoritu. Lidé respektují a také naslouchají tomu, kdo má k té dané konkrétní věci nejvíce co říci. A nezáleží přitom na funkci ani hodnosti. „Já osobně mohu řídit například zaměstnání v boji beze zbraně, a to díky tomu, že se této aktivitě věnuji v podstatě od dětství. Mám na starost i střeleckou přípravu a taktiku ochrany VVIP, ve které patřím k lidem s největšími operačními a výcvikovými zkušenostmi,“ upozorňuje nadporučík Lípá. „Další kluci vynikají například v taktické přípravě, řízení automobilů, boji beze zbraně, střelecké přípravě, ve zdravotnické přípravě, ovládání počítačů či ve spojařině. Snažíme se takto vzájemně doplňovat a pomáhat jeden druhému nahoru ve všech relevantních odbornostech.“

Naprostou většinu činností dělají příslušníci SOG dobrovolně, prostě je to baví. Odevzdávají tak mnohem více, než kdyby jim to někdo nařídil. Výjimečným dělá tento útvar i jakási specifická firemní kultura. „Neustále opakují, že chci dělat trenéra týmu první ligy a podle toho musí vypadat i náš přístup. Pokud budeme chtít hrát pouze krajský přebor, tak půjdu raději jinam. Obdobně k tomu přistupují i ostatní,“ zdůrazňuje nadporučík Lípá.

Nácviku odrazení útočníka při přesunu chráněné osoby jsou věnovány všechny čtyři dny výcviku na bechyňském letišti. Obměňují se pouze různé varianty. Nezastupitelnou součástí výcviku ochrany VVIP je i nácvik boje s ostrým střelivem v týmech, s přejezdy vozidel, při jejich rychlém opuštění, při pěších přesunech, při evakuaci chráněné osoby a zadýmení místa s nepřetržitou krycí ostrou střelbou ostatních členů týmu. Výcvik nemá v naší armádě, co se týče realističnosti provedení, obdobu. Vyžaduje to však důkladnou přípravu, během které jsou spočítány nejen úhly výstřelu, ale i případného odrazu střely. Nezbytné je rovněž zvládnutí bezpečné manipulace se zbraněmi, maximální přesnost, předvídatost a celková úroveň vytrvalosti a vyčívenosti příslušníků útvaru.

„Zájemcům o službu v ochranné části útvaru mohu doporučit, aby posoudili, zda by je taková náplň práce skutečně bavila. Musejí si odpovědět na otázku, zda chtějí být jen nějakým zaměstnancem, anebo odborníkem-profesionálem, a zda jsou ochotni také pro dosažení této úrovně nemálo udělat. Pokud ano, ať pravidelně sledují rubriku kariéra na stránkách www.army.cz, kde SOG inzeruje aktuálně probíhající výběrová řízení,“ radí nadporučík Lípá. „Případným zájemcům zároveň doporučuji zdokonalovat se ve všech uvedených odbornostech a získávat všeobecný společenský a bezpečnostní rozhled. Měli by také hledat odpověď na otázku, proč bychom si ze všech ostatních účastníků měli vybrat právě je, co dokážou a co nám mohou nabídnout? Patří sem i informace o tom, čeho všeho se jim díky jejich úsilí již podařilo dosáhnout a jak to jsou schopni prokázat.“

VELITEL ÚTVARU SPECIÁLNÍCH OPERACÍ VOJENSKÉ POLICIE

vyhlašuje

VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ NA OBSAZENÍ SYSTEMIZOVANÝCH MÍST STARŠÍCH INSPEKTORŮ – OSOBNÍ OCHRANA VVIP

TERMÍN ODEVZDÁNÍ STRUKTUROVANÝCH PROFESNÍCH ŽIVOTOPISŮ

Nejpozději do 30. 6. 2008

na e-mailovou adresu mlipo@seznam.cz (přípište k životopisu i číslo mobilního telefonu; do životopisu uveďte především ty skutečnosti, které prokazatelně potvrzují, že jste aktivní jedinec, který je schopen na sobě a pro ostatní tvrdě pracovat a dosahovat nadprůměrných výsledků ve své činnosti).

TERMÍNY A PRŮBĚH DALŠÍCH KOL VÝBĚROVÉHO ŘÍZENÍ

❗ Po posouzení zaslaných životopisů budou vybráni účastníci výběrového řízení kontaktováni telefonicky v průběhu měsíce července 2008 a bude s nimi dohodnut termín osobního pohovoru (v některých výjimečných případech je možné dohodnout osobní pohovor i individuálně).

❗ Osobní pohovory proběhnou především ve dnech 7. 8. a 8. 8. 2008 (na toto období doporučujeme s předstihem si zajistit volno) nebo individuálně v osobně dohodnutých termínech.

❗ Po posouzení výsledků pohovorů budou vybráni účastníci výběrového řízení pozváni k účasti v **intenzivní testovací části, která proběhne ve dnech 11. 8 – 15. 8. 2008** (na toto období doporučujeme s předstihem si zajistit volno), a o tomto rozhodnutí budou vybráni účastníci informováni nejpozději dne 8. 8. 2008 ve večerních hodinách telefonicky.

POŽADUJEME

❗ 5 let praxe u ozbrojených sil nebo ozbrojených sborů

❗ předpoklad pro získání bezpečnostní prověrky na stupeň TAJNÉ

❗ vynikající fyzickou zdatnost

❗ výborný zdravotní stav, psychickou a fyzickou odolnost

❗ středoškolské vzdělání s maturitou

❗ nadprůměrné řídicí schopnosti a zkušenosti

❗ dobrou znalost Prahy a ČR

❗ všeobecný rozhled a kultivovaný projev

❗ nadprůměrné výsledky ve střelbě a v úpolových sportech nebo bojových uměních

❗ znalost anglického jazyka a zahraniční mise (je výhodou)

❗ vysokou motivovanost, komunikativnost

a samostatnost stejně jako schopnost pracovat v týmu

❗ ochotu pracovat v režimu pravidelné a dlouhodobé odloučenosti

❗ aktivitu, konstruktivní přístup a ochotu nést zodpovědnost za výsledky své činnosti

❗ osobnost, která hledá spíše profesi než pouze zaměstnání

NABÍZÍME

❗ získání profesně unikátní kvalifikace (nadstandardní výcvik a praxe)

❗ zodpovědnou a prestižní práci (prostředí VVIP, specifická „firemní kultura“ organizace)

❗ neustálé zdokonalování v relevantních odbornostech (s předpokladem vykonávat vlastní instruktorskou a lektorskou činnost v přidělených odbornostech)

❗ možnost nasazení v zahraničí

❗ možnost kariérních přestávek a návratu na původní místo pro činnost v profesně relevantních oblastech mimo resort MO (především bezpečnostní činnosti u mezinárodních organizací)

❗ dobré platové podmínky (9. platová třída, příplatky, příspěvek na bydlení) a výhody plynoucí ze služebního poměru vojenského policisty